

UDK: 386.5
Zaprimljeno: 14.2.1999.

STRUČNI ČLANAK

DEFEKTOLOG - SOCIJALNI PEDAGOG U SUSTAVU SOCIJALNE SKRBI

Marija Koren Mrazović

Ministarstvo rada i socijalne skrbi RH
Zagreb

SAŽETAK

Položaj i uloga socijalnog pedagoga u sustavu socijalne skrbi određena je normativnim aktima koji reguliraju djelatnost, a to su prvenstveno Zakon o socijalnoj skrbi, Zakon o sudovima za mladež i Obiteljski zakon.

Kroz ovaj rad autorica nas želi upoznati s područjima rada socijalnog pedagoga i/ili profesora defektologije (sa završenim I smjerom studija) u sustavu socijalne skrbi prolazeći kroz pojedina područja rada s djecom i mladeži s poremećajima u ponašanju.

Autorica nadalje konkretizira poslove i zadaće socijalnog pedagoga suradno s drugim članovima tima, a posebno prikazujući sadašnje stanje u centrima za socijalnu skrb na poslovima prevencije, dijagnostike, tretmana i posttretmanskog prihvata, uz kritički osvrt i prijedlog za unaprijeđenje rada.

Drži kako je zapošljavanje socijalnih pedagoga u sustavu socijalne skrbi još uvijek nedovoljno, što podupire brojčanim pokazateljima o broju zaposlenih socijalnih pedagoga u sustavu socijalne skrbi.

Autorica te pokazatelje komentira na način da razloge takvom stanju vidi kako u stavovima i mišljenjima odgovornih osoba koje donose odluku u određenoj instituciji/domu socijalne skrbi, a isto tako i u objektivnim okolnostima tj. nemogućnosti zapošljavanja u manjim sredinama jer ne mogu privući i zadržati stručne osobe iz razloga jer im ne mogu osigurati osnovno za egzistenciju (riješiti stambeno pitanje, naknada za rad nije zadovoljavajuća da bi stručnjak sam rješavao ta i druga pitanja).

Rad je potkrijepljen pokazateljima o broju zaposlenih socijalnih pedagoga u sustavu socijalne skrbi.

Ključne riječi: socijalni pedagog, sustav socijalne skrbi

UVOD - OPĆENITO O SUSTAVU SOCIJALNE SKRBI

Socijalna skrb je djelatnost od posebnog interesa za Republiku Hrvatsku, kroz koju se osigurava i ostvaruje pomoć za podmirenje osnovnih životnih potreba socijalno ugroženom stanovništvu, starim i nemoćnim osobama koje same ili uz pomoći obitelji ne mogu zadovoljiti te svoje potrebe.

Posebna pozornost posvećuje se obitelji s djecom i drugim osobama koje ne brinu valjano o sebi ili koje ne mogu iz objektivnih razloga brinuti same o sebi.

Druge ustanove i državna tijela, pravne i fizičke osobe koje su dužne brinuti o obitelji, djeci i osobama koje se ne mogu brinuti same o sebi dužne su, (kroz suradni odnos i međusobno uvažavanje te odgovorno postupanje) suradivati sa socijalnom skrbi, a za dobrobit djece i gore spomenutih osoba. Sve prethodno rečeno propisano je Zakonom o socijalnoj skrbi ("Narodne novine", broj 73/97).

Dakle, korisnici socijalne skrbi su:

- samac ili obitelj koja nema dovoljno sredstava za podmirenje osnovnih životnih potreba, a nisu ih u mogućnosti osigurati svojim osobnim radom ili prihodom od imovine ili kroz neke druge izvore,

- zatim, tjelesno ili duševno oštećeno ili psihički bolesno dijete te djeca i mladež prema kojima je potrebna ili se već primjenjuju mjere obiteljsko-pravne ili kazneno-pravne zaštite,

- tjelesno ili mentalno oštećena ili bolesna odrasla osoba i druge starije osobe koje zbog trajnih promjena u zdravstvenom stanju ne mogu brinuti valjano o sebi,

- te svaka druga osoba koja se nade u nevolji zbog poremećnih odnosa u obitelji, ovisnosti o alkoholu i drogama, zbog društveno neprihvatljivog ponašanja i drugih uzroka.

Prema Zakonu o socijalnoj skrbi i na temelju njega donesenih propisa samac ili obitelj ostvaruju pravo na: savjetovanje, pomaganje u prevladavanju posebnih teškoća, pomoć za uzdržavanje, pomoć za podmirenje troškova stanovanja, jednokratnu pomoć, doplatu za pomoć i njegu, pomoć i njegu u kući, osobnu invalidninu, osposobljavanje za samostalan život i rad, skrb izvan vlastite obitelji i druge pomoći.

Defektolog - socijalni pedagog a pogotovo profesor defektologije sa završenim prvim smjerom: poremećaji u ponašanju, mentalna retardacija i tjelesna invalidnost osposobljen je, kroz temeljnu edukaciju, za rad s različitim korisnicima iz sustava socijalne skrbi.

PODRUČJA RADA SOCIJALNOG PEDAGOGA I/ILI PROFESORA DEFEKTOLOGA (sa završenim I smjerom studija) U SUSTAVU SOCIJALNE SKRBI

Kroz svoje temeljno osposobljavanje socijalni pedagozi (u daljnjem tekstu će se koristiti samo taj termin) stiču znanja iz raznih područja, primjerice: razvojne psihologije i iz drugih područja psihologije, zatim iz psihologije osoba s poremećajima u ponašanju, komunikologije, pedagogije, kriminologije i socijalne patologije te metoda i tehnika savjetovanišnog, individualnog i skupnog rada s djecom i obiteljima.

Nakon završenog studija mnogi od njih su polaznici dodatnih edukacija iz obiteljske terapije i drugih terapijskih škola (realitetne, terapije transakcijske analize, gestalta, i sl.) što ih zasigurno obogaćuje u pristupu prema korisnicima i čini profesionalno kompletnima, naročito u radu s djecom i mladeži s poremećajima u ponašanju i njihovim obiteljima.

Najčešća područja rada s korisnicima u sustavu socijalne skrbi su:

1. savjetovanišni rad s korisnicima u centrima za socijalnu skrb i domovima socijalne skrbi,

2. zatim, pomaganje u prevladavanju posebnih teškoća u odgoju djece, pomoć pojedincu i obitelji u svezi uključivanja u svakodnevni život

nakon povratka iz odgojne ustanove ili po završetku kazne maloljetničkog zatvora i povratka u obitelj. Zatim, pomaganje nakon povratka u obitelj, a po završetku postupka odvikavanja od alkohola i droga (kad je osoba boravila na liječenju, u komuni ili sl. ustanovi) kao i u drugim sličnim kriznim stanjima i situacijama.

Ovi oblici pomoći u pravilu se pružaju u centru za socijalnu skrb i korisnikovu domu, najčešće kroz individualni rad s korisnikom i obitelji.

3. skrb izvan vlastite obitelji koja obuhvaća sve oblike smještaja ili boravka u udomiteljskoj obitelji, u domovima socijalne skrbi kao i druge oblike smještaja.

Na ovom području socijalni pedagozi najčešće se zapošljavaju kao odgojitelji i/ili članovi stručnog tima za dijagnostičku obradu u domovima za djecu i mladež s poremećajima u ponašanju (do sada su to ustanove pod nazivom odgojni domovi, centri za odgoj i Dom za djecu Cres).

U domovima za djecu i mladež s poremećajima u ponašanju izvršavaju poslove i na provedenju odgojnih mjera: pojačanoj brizi i nadzoru u odgojnoj ustanovi, upućivanju u odgojnu ustanovu i centar za odgoj.

Socijalni pedagozi se zapošljavaju i u domovima za djecu bez roditelja, koju roditelji zanemaruju ili zlorabe svoje roditeljske dužnosti kao i za djecu čiji roditelji zbog bolesti i drugih životnih nedaća nisu u mogućnosti o njima privremeno brinuti.

Skrb izvan vlastite obitelji osigurava se tjelesno i mentalno/duševno oštećenoj osobi kada je to potrebno za njeno čuvanje, školovanje, odgoj ili osposobljavanje ili psihosocijalnu rehabilitaciju i to u obliku i na način koji odgovara dobi, vrsti i stupnju tjelesnog i mentalnog oštećenja. I u ustanovama za rehabilitaciju ovih osoba nalazimo socijalne pedagoge.

U Centru za odgoj i obrazovanje Lug provodi se odgojna mjera upućivanje u posebnu odgojnu ustanovu, kamo se inače upućuju osobe smanjeno ubrojive s poremećajima u ponašanju, počinitelji kaznenih djela te sa smanjenim intelektualnim sposobnostima na razini lake mentalne retardacije. U toj ustanovi su tri socijalna pedagoga, a rade kao odgojitelji u skupini. U Zajezdi gdje se isto tako nalaze djeca i mladež s udruženim smetnjama također nalazimo nekoliko zaposlenih socijalnih pedagoga u ulozi odgojitelja. U Centru za odgoj i obrazovanje - Zagreb (Prekrižje, Velika Gorica i Tuškanac) rade u ulozi odgojitelja na poludnevnom boravku i stalnom smještaju.

S obzirom da se, temeljem novog Zakona, predviđaju osnovati domovi za djecu ovisnike o drogama ili drugim opojnim sredstvima za pretpostaviti je, s obzirom da se radi o osobama s

poremećajima u ponašanju, da će to biti isto tako područje za mogućnost zapošljavanja socijalnih pedagoga i ujedno veliki profesionalni izazov.

Ovim Zakonom predviđene su mogućnosti stalnog smještaja, tjednog i cjelodnevnog smještaja kao i u prethodnom Zakonu, a kada su u pitanju smještaj i zbrinjavanje djece i mladeži s poremećajima u ponašanju od izuzetnoga značaja su proširene mogućnosti rada kroz poludnevni boravak i privremeni smještaj.

Privremeni smještaj je od izuzetnog značenja kod zbrinjavanja djece stranih državljana bez roditeljske skrbi zatečene u skitnji na što nas obvezuje potpisana Konvencija.

U centrima za socijalnu skrb na temelju javnih ovlasti obavljaju se poslovi zbrinjavanja djece odbjele iz obitelji ili ustanova. Provode se odgojne mjere izrečene maloljetnicima i mladim punoljetnicima počiniteljima kaznenih djela, temeljem Zakona o sudovima za mladež ("Narodne novine", broj 111/97). Temeljem javnih ovlasti rješava se u prvom stupnju o pravima iz socijalne skrbi, obiteljsko-pravne i kazneno-pravne zaštite i drugim pravima u skladu s posebnim zakonom što je također područje rada defektologa - socijalnog pedagoga.

U svezi s navedenim zasigurno je značajan djelokrug rada timska obrada slučaja (što je rjeđi slučaj) odnosno prikupljanje podataka i izrada mišljenja za potrebe sudskog postupka kada se sudi maloljetnicima ili mladim punoljetnicima počiniteljima kaznenih djela.

U centrima za socijalnu skrb također nedovoljno je zastupljen rad na prevenciji poremećaja u ponašanju te prevenciji rizičnih ponašanja kao i druge aktivnosti sa svrhom sprječavanja i suzbijanja socijalnih, obiteljskih i osobnih problema.

Kao poseban primjer potrebno je ovdje istaći aktivnosti koje je pokrenula, objedinjava i vodi naša kolegica Jelena Čugalj, djelatnica Centra za socijalnu skrb Čakovec suradno s prosvjetnim djelatnicima. Zatim aktivnosti Centra za socijalnu skrb Dugo Selo, kao i započete aktivnosti Centara u Koprivničko-križevačkoj županiji.

U Gradu Zagrebu preventivne aktivnosti se provode već duže vremena na području Ureda Peščenica i Dubrava, te u posljednje vrijeme na Trešnjevci, Maksimiru i Črnomercu.

Savjetovališta za obitelj i pitanja odgoja djece još uvijek nisu dovoljno zastupljena u sustavu socijalne skrbi pa pretpostavljam da ćete se složiti sa mnom da bi u svakom većem mjestu i gradu trebalo osigurati potrebne uvjete i okupiti tim stručnjaka u savjetovalištu čiji bi neizostavan član trebao biti i socijalni pedagog, za probleme obitelji i pomoć u odgoju djece.

Zakon o socijalnoj skrbi pruža mogućnost, uz

otvaranje savjetovališta u sustavu socijalne skrbi i otvaranje privatnih savjetovališta uz prethodnu suglasnost ministarstva nadležnog za poslove socijalne skrbi. Kada su u pitanju odgojne poteškoće i savjetovališta za pitanja odgoja tada zasigurno imamo dovoljno educiranih socijalnih pedagoga za vrlo kompetentan stručni rad na ovom području za rad s obitelji.

Vrlo odgovorno i značajno područje rada u centrima za socijalnu skrb je dijagnostička obrada maloljetnika i mladih punoljetnika s poremećajima u ponašanju s ciljem izbora najprimjerenije sankcije (kada se radi o maloljetnim počiniteljima kaznenih djela) ili mjere obiteljsko-pravne i socijalno zaštite mjere.

Nakon izbora najprimjerenije mjere, dakle mjere s kojima će se najbolje postići svrha, slijedi rad (kroz individualni i skupni, timski pristup ili kroz pristup pojedinog stručnjaka) na provođenju/izvršavanju mjera kazneno-pravne i/ili obiteljsko-pravne zaštite.

Ovdje najčešće nalazimo podjelu posla na način da socijalni radnik izvršava poslove za potrebe suda (izrada socijalne anamneze, odlazi na pripremna ročišta i sjednice vijeća, glavnu raspravu, materijalna davanja prema potrebi slučaja), a socijalni pedagog je više usmjeren na izvršavanje odgojnih mjera. U tom području rada najčešće se posvećuje radu na provođenju odgojne mjere pojačane brige i nadzora kroz neposredan rad s maloljetnicima i mladim punoljetnicima te rad s voditeljima - vanjskim suradnicima i drugim stručnjacima na tom poslu.

Na ovom području rada najčešće se koristi individualni pristup, a vrlo rijetko skupni rad s maloljetnicima i voditeljima (CZSS Zagreb - Ured Maksimir te prethodnih godina Dubrava i Črnomerec) to prakticiraju.

Ponegdje u centrima za socijalnu skrb zatičemo podjelu posla na način da "svi sve rade" dijeleći pojedina teritorijalna područja ili slučajeve. Ovakav pristup je nedozvoljiv i neprofesionalan, no događa se jer se pojedinci priklanjaju "liniji manjeg otpora".

Temeljem temeljne edukacije zasigurno je ispravno da se socijalni radnik usmjeri prije svega na skrb o obitelji i maloljetnike kroz socijalna davanja, obradu i izradu socijalne anamneze za potrebe suda i druga područja u cilju doprinosa u izboru najprimjerenije mjere zaštite, te rad s obitelji i djecom s blažim poremećajima (predeklivnim ponašanjima i socijalnom ugroženošću).

Socijalni pedagog se pak treba usmjeriti na rad, a suradno s psihologom i socijalnim radnikom na tretmansko područje - područje provođenja odgojnih mjera te pravovremeno poduzimanje mjera obiteljsko-pravne zaštite.

Rad na provođenju odgojnih mjera kako sada zapažamo stanje stvari, nedovoljno je učinkovit (utvrđeno je da u skupini povratnika imamo 25% onih kojima je izrečena odgojna mjera pojačane brige i nadzora). Zapažamo "siromaštvo" sadržaja, a najzastupljenija tehnika s kojom se koriste djelatnici u radu na slučaju, je klasični način pristupa u radu.

Tijekom provođenja drugih odgojnih mjera općenito kao i mjere pojačane brige i nadzora nedovoljno pozornosti se posvećuje radu s obitelji. U rad na slučajevima uvezuju se djelatnici iz drugih službi, ustanova i institucija što zasigurno bitno utječe na ishod mjere.

Kada promatramo ponašanje socijalnih pedagoga i njihov odnos prema radnim zadaćama stiže se dojam da se "lako mire sa stanjem stvari" i da nisu dovoljno organizirani, da su ponekad malodušni i nedovoljno kreativni i da se ne dokazuju u svom radu, a nesporno je da su za rad s osobama s poremećajima u ponašanju doista obučeni kroz četverogodišnji studije više no bilo koja druga profesija na tom području.

Isto tako, nedozvoljivo je postupanje pojedinih ravnatelja da unatoč mogućnosti izbora profesionalno najpripremljenijeg stručnog kadra za rad s djecom i mladeži s poremećajima u ponašanju na mjesto odgojitelja, to mjesto popunjavaju s drugim profilom stručnjaka kao npr. teolozima, sociolozima, pedagogima uz objašnjenje da je bitno zapošljavanje osoba muškog spola za rad s maloljetnicima jer su oni češće zastupljeni u skupini djece i mladeži s poremećajima u ponašanju.

Na ovom području rada često puta prevladava mišljenje da odgojitelj može biti svatko "samo da je dobar čovjek" što se često puta kroz praksu opovrgava ali se tome ne pridaje dovoljno pozornosti.

U nekim sredinama kao npr. u Osijeku, Splitu te Rijeci suočavamo se sa situacijom da je vrlo teško pronaći socijalnog pedagoga, a zbog relativno niskog osobnog dohotka i nemogućnosti rješavanja stambenog pitanja, socijalni pedagogi ne žele dolaziti iz drugih sredina i zapošljivati se već pronalaze za sebe neka druga rješenja.

Ako se osvrnemo na broj zaposlenih u sustavu socijalne skrbi tada utvrđujemo sljedeće stanje stvari:

- u odgojnim ustanovama zaposleno je 68 socijalnih pedagoga
- u centrima za socijalnu skrb zaposleno je 46 socijalnih pedagoga
- u dječjim domovima zaposleno je 27 socijalnih pedagoga
- u ustanovama za rehabilitaciju zaposleno je 12 socijalnih pedagoga.

Dakle prema dobivenim pokazateljima vidimo da sustav socijalne skrbi zapošljava cca 155 socijalnih pedagoga što je zasigurno najbrojnije područje rada u odnosu na druge sustave, ali još uvijek nedovoljno popunjeno.

Kada to usporedimo s brojem djece i mladeži s poremećajima u ponašanju u evidenciji i tretmanu centara za socijalnu skrb tijekom 1998. godine kada ih se bilježi 12364, onda je to neznatan i zanemariv broj stručnjaka koje možemo smatrati najeduciranijom za rad s korisnicima u sustavu socijalne skrbi s poremećajima u ponašanju.

Kad uspoređujemo trend zapošljavanja socijalnih pedagoga u odnosu na prethodne godine npr. u centrima za socijalnu skrb, koji su najbrojnije ustanove u sustavu socijalne skrbi u Republici Hrvatskoj onda je on zanemariv i nedozvoljivo nizak.

ZAKLJUČAK

1. U sustavu socijalne skrbi pedagog je zasigurno u središtu zbivanja i profesionalno najkompetentnija osoba (bilo u ulozi člana tima u centru za socijalnu skrb ili u ulozi odgajatelja), koja se bavi djecom i mladeži i obiteljima djece s poremećajima u ponašanju. Taj središnji položaj zasigurno znači i veliku odgovornost te profesionalno izgaranje.

2. Socijalni pedagogi su često puta zbog zadaća koje izvršavaju, a gdje nisu lako mjerivi i očima vidljivi "brzi pomaci i postignuća" u promjeni ponašanja djece i mladeži, pod pritiskom javnosti. Stoga se moraju profesionalno vrlo odgovorno ponašati prema djeci i roditeljima, kolegama, poslodavcu, prema svojoj profesiji i sebi osobno te društvu koje ga okružuje, što je zasigurno vrlo teško nositi na "svojim leđima". Ulaganje u dodatna znanja, suvremene tehnike i podizanje razine kompetentnosti osnovna je zadaća i nužnost kao i maksimalno ulaganje u profesionalni odnos.

3. I Kongres socijalnih pedagoga zasigurno bi trebao biti poticaj socijalnim pedagogima u sustavu socijalne skrbi, kao i u drugim sustavima, da se kroz svoju udrugu, više profesionalno odrede, obznane i ožive profesionalne vrednote i na njima utemelje kodeks ponašanja.

4. U svom profesionalnom djelovanju i zadaćama izuzetno značajnim u zajednici defektolozi - socijalni pedagogi trebaju više informirati javnost kroz mas-medije te aktivnim učešćima na stručnim skupovima svoje i drugih djelatnosti.

PRILOG 1

Socijalne pedagoge, kao samostalne djelatnike na poslovima maloljetničke delinkvencije ili kao članove tima nalazimo u uredima Centra za socijalnu skrb Zagreb i to po jednog socijalnog pedagoga u svakom uzredu izuzev u Novom Zagrebu i

Peščenici, neovisno o broju osoba s poremećajima u ponašanju u tretmanu (stanje 31. 12. 1998.):

Defektologe - socijalne pedagoge u centrima za socijalnu skrb nalazimo u:

- Gradu Zagrebu zaposleno je sveukupno 14 socijalnih pedagoga
- Zagrebačkoj županiji - 4 defektologa - socijalna pedagoga
- Krapinsko-zagorskoj županiji - 0 defektologa - socijalna pedagoga
- Sisačko-moslavačkoj županiji - 3 defektologa - socijalna pedagoga
- Karlovačkoj županiji - 1 defektolog - socijalna pedagoga
- Varaždinskoj županiji - 2+2 (prihvatna stanica) defektologa - socijalna pedagoga
- Koprivničko-križevačkoj županiji - 1 defektolog - socijalna pedagoga
- Bjelovarsko-bilogorskoj županiji - 1 defektolog - socijalna pedagoga
- Primorsko-goranskoj županiji - 5 defektologa - socijalna pedagoga
- Ličko-senjskoj županiji - 1 defektolog - socijalna pedagoga
- Virovitičko-podravskoj županiji - 0 defektologa - socijalna pedagoga
- Požeško-slavonskoj županiji - 0 defektologa - socijalna pedagoga
- Brodsko-posavskoj županiji - 1 defektolog - socijalni pedagog
- Zadarskoj županiji - 1 defektolog - socijalna pedagoga
- Osječko-baranjskoj županiji - 2 defektologa - socijalna pedagoga
- Šibensko-kninskoj županiji - 1 defektolog - socijalna pedagoga
- Vukovarsko-srijemskoj županiji - 1 defektolog - socijalna pedagoga
- Splitsko-dalmatinskoj županiji - 2 defektologa - socijalna pedagoga

- Istarskoj županiji - 2 defektologa - socijalna pedagoga

- Dubrovačko-neretvanskoj županiji - 0 defektologa - socijalna pedagoga

- Medimurskoj županiji - 2 defektologa - socijalna pedagoga

Domovi za djecu i mladež s poremećajima u ponašanju:

- Centar za odgoj Zagreb - 35 (30 VSS) defektologa - socijalna pedagoga

- Centar za odgoj Zadar - 3 defektologa - socijalna pedagoga

- Centar za odgoj Split - 5 defektologa - socijalna pedagoga

- Centar za odgoj Karlovac - 7 defektologa - socijalna pedagoga

- Centar za odgoj Rijeka - 3 defektologa - socijalna pedagoga

- Centar za odgoj Pula - 4 defektologa - socijalna pedagoga

- Centar za odgoj Osijek - 1 defektolog - socijalna pedagoga

- Dom za djecu Cres - 2 defektologa - socijalna pedagoga

- Odgojni dom Mali Lošinj - 2 VSS + 1 VŠS defektologa - socijalna pedagoga

- Odgojni dom Ivanec - 2 defektologa - socijalna pedagoga

- Odgojni dom Bedekovčina - 6 defektologa - socijalna pedagoga

U Domovima za djecu i mladež najveći broj zaposlenih socijalnih pedagoga nalazimo u Zagrebu i to u domu "A. G. Matoš" 1 10 zaposlenih u radu s djecom s poremećajima u ponašanju s kazneno neodgovornom djecom, zatim u Laduču (4) i I. G. Kovačiću (2 socijalna pedagoga).

SPECIAL EDUCATION TEACHER - SOCIAL EDUCATOR IN SYSTEM OF SOCIAL CARE

Summary

The position and role of social educator in system of social care in Croatia is defined by some legal regulations, first of all Law on Social Care, Law on Juvenile Courts and Family Law. In this article the author informs us about line of work social educator or special education teacher (if graduated 1st part of his education) does in current of social care system. We get the picture of his/her work due to the author's examples of working with children and young persons with behavioral disorders. The author lists for us fields of work and specific duties social educator is to perform in co-operation with other team members and she shows us the role of centers for social care regarding prevention, diagnostics, treatment and post-treatment care. Along with examples the author gives us critical remarks and her suggestions for making that work better.

The author finds there are not sufficiently employed social educators in social care system and she proves her hypothesis by numbers of social educators currently employed.

She comments on the situation and expresses her beliefs that reasons for such a situation are to be found in attitudes of responsible and decision making persons in each institution/home for social care and in objective circumstances. By that she means the problem of small communities that can not manage to attract and keep their professionals because they are not able to provide them with basic comfort (accommodation problem, low salaries).

The article gives indexes of social educators employed in the system of social care.

Key words: social educator, social welfare system